

Čís. 11707.

Stát (pošta) přejímaje dopravu není zasílatelem.

Nejde o nárok z poměru soukromého, opírá-li závazek státu k náhradě škody o nesprávný postup při doručení soudního usnesení.

Na státu se nelze domáhati náhrady škody z důvodu, že poštovní úředník podal soudu nesprávnou zprávu o doručení soudní zásilky.

(Rozh. ze dne 28. května 1932, Rv I 791/31.)

Žalobce domáhal se na československém státu náhrady škody z důvodu, že orgánové poštovní správy nesprávně a proti zákonným předpisům postupovali při doručení žaloby, kterou žalobce podal u krajského soudu v L. na firmu J., a že poštovní úřad v S. podal soudu nesprávnou zprávu o postupu při doručování oné žaloby. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jde o otázku, zda stát v souzeném případě ručí za škody z činů svých orgánů. To jest zodpověděti záporně. Poštovní orgánové, doručující soudní spisy, zastávají místo a funkci doručujících orgánů soudních, neboť doručení má soud vykonati z úřadu (§ 87 c. ř. s.) a má je vykonati zpravidla poštou (§§ 88 c. ř. s. a 343 jedn. ř.). Doručováním soudních spisů orgánové poštovní správy vykonávají tedy úkony, jež vyvěrají z výsostné moci státu, věci státní správy. Z tohoto důvodu jest považovati poštovní orgány, pokud působí ve věcech doručování soudních spisů, ze »státní úředníky« po rozumu dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, čís. 758 sb. z. s. (čís. 7388 sb. n. s.). Z toho vyplývá, že žalobní nárok jest dovozován z přehmatů jeho úředníků, z nezákonného výkonu veřejné moci. Za škodu z takovýchto činů však stát podle § 92 ústavní listiny ručí jen, pokud to určuje zákon. Zákona takového, pokud jde o škody z nezákonného postupu při doručování soudních spisů, není. Ustanovení o ručení pošty obsahuje § 213 nařízení ministerstva obchodu ze dne 22. září 1916 čís. 317 ř. zák. (poštovního řádu) ve případech tam vypočtených pod písmeny a) až f); pod případy tyto nespadá případ, o který jde ve sporu; podle výslovného ustanovení citovaného paragrafu se jiná náhrada neposkytuje. Na spor nelze tedy užítí předpisů o speditérech, jak žalující míní, ani jiných předpisů práva soukromého. Rozhodování o žalobě nepřekáží, jak míní strana žalovaná, okolnost, že o žalobním nároku nerozhodla ještě poštovní správa. Ustanovuje sice § 219 poštovního řádu, že právní pořad proti eráru jest při nárocích na náhradu škody vyhrazen, až se vyčerpá pořad administrativních instancí, to však, jak jest patrné ze souvislosti s § 218 poštovního řádu, týká se patrně jen případů, ve kterých podle § 213 téhož řádu erár za škodu ručí.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Výtka rozporu se spisy podle § 503 čís. 3 c. ř. s., že odvolací soud přehlíží, že není žalován zřízenec státu, nýbrž stát sám, který převzal dopravu dopisu a proto podléhá ustanovení obchodního zákoníka o zasílatelské smlouvě, není opodstatněna. Nejde o přehlédnutí skutkové

okolnosti, nýbrž o právní úsudek, který lze napadati dovolacím důvodem čis. 4 § 503 c. ř. s. Ale dovolatel se neprávem dovolává ustanovení o smlouvě zasílatelské, míně, že stát, provozuje dopravu pošty za úplatu, podléhá ustanovení obchodního zákoníka o smlouvě zasílatelské. Stát (pošta) přejímaje dopravu, není zasílatelem. Doručení soudních usnesení a žalob jest věcí soudu. Toto doručení obstarává soud jako státní orgán u výkonu moci státní, tak že při doručení soudních usnesení jde o úkon práva veřejného. Nejde jen o dopravu usnesení, nýbrž zejména o zvláštní úkony, pro které platí především předpisy civilního řádu soudního, ať již se doručení vykonává orgány soudními, poštou nebo obcí v oboru přenesené působnosti (§§ 87, 88, 89 a násl. c. ř. s.). Proto nejde o nárok z poměru práva soukromého, opírá-li žalobce závazek státu k náhradě škody o nesprávný postup při doručení soudního usnesení (obsílky se žalobou). Dovolatel nenapadá v dovolání, že nesprávně prý sdělení pošty učinil poštovní úředník, a nedovozuje, podle kterého zákonného předpisu ve smyslu § 92 ústavní listiny ručí stát za úkon poštovního úředníka. Není takovým předpisem § 213 pošt. řádu, kterým je upravena náhrada pošty ze smlouvy dopravní, které tu však není. Jiného zákona, který by stanovil ručení pošty (státu) za výkony úředníků, není, a proto není nárok žalobcův na náhradu škody vznesený proti státu z toho důvodu, že poštovní úředník podal soudu nesprávnou zprávu, opodstatněn.

Čís. 11708.

Odklad exekuce vyklizením podle zákona ze dne 28. března 1928, čis. 45 sb. z. a n., nelze povolit, měl-li povinný možnost najmouti byt odpovídající jeho potřebě, t. j. takový, který se srovnával s jeho nezbytnou potřebou, vyvolanou tím, že musí dosavadní místnosti vykliditi, nebo neosvědčil-li takovou nemožnost. Lhostejno, zda povinný osvědčil nedostatek náhradního bytu podle § 3 zák. čis. 45/1928.

(Rozh. ze dne 28. května 1932, R II 193/32.)

Soud první stolice povolil druhý odklad exekuce vyklizením. Rekursní soud odklad nepovolil, ježto povinný neosvědčil, že bez své viny nemá jiný, potřebě odpovídající naturální byt.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel se mýlí, maje za to, že mu k dosažení odkladu exekuce podle zákona čis. 45/1928 (podle zákona čis. 210/1931) stačilo osvědčení, že nebylo v S. volného bytu, vyhovujícího jeho potřebám jako byt náhradní podle § 3 čis. 1 zák. čis. 45/1928. Podmínkou povolení odkladu jest, že stěžovatel neměl bez své viny náhrady odpovídající jeho potřebě. Rozhoduje tedy, odpovídal-li byt jeho potřebě a osvědčil-li nedostatek takového bytu, nikoli osvědčil-li nedostatek náhradního bytu podle zmíněného § 3. Stěžovatel nenabízel svědectvím své manželky osvědčení o tom, že bez své viny takové náhrady nemá.